

اختلاف شرایط اقلیمی در مناطق مختلف ایران (کوهستان، دشت و دمن، کویر) عامل تأثیرات و تغییرات در شرایط زندگی است. این تغییرات به نوبه خود تأثیر فراوان در همه مسائل، آداب و رسوم، سنن و هنرهای دستی که بافت گلیم نیز یکی از آنهاست، دارد. بهتر بگوییم یکی از عوامل تنوع و گوناگونی بافتهای ایران همین است که اشاره شد. تفاوت فاحش بافت های ایران هر کدام بیانگر خصوصیات بافندگان و محیط بافت است که کاملاً از هم متمایز و قابل تشخیص هستند. نمونه هایی از تصاویر بافت های مناطق مختلف در بخش های بعدی معرفی میگردد.

با تکنیک بافت گلیم، وسایل مختلف تهیه می شود. رختخواب پیچ (چادر شب)، خورجین و سجاده نمونه هایی از آنهاست.

گلیم را می توان از دو جهت بررسی کرد: یکی از نظر بافت و دیگری از نظر نقش. بافت گلیم در ایران چندان اختلاف ندارد و در بیشتر نقاط ساده بافته می شود. در منطقه ای مثل دشت مغان که شاهسونها زندگی می کنند گلیم را به طریق " سوماک " می بافند.

در این مبحث آنچه مهم است نقش ها و رنگ های انتخاب شده است که دارای تنوع وسیعی می باشد. در بعضی نقاط ، رنگ خاصی بیشتر استفاده می شد. یکی از علل اساسی آن امکان رشد گیاه رنگی مخصوص در آن سرزمین بوده است که برای تهیه آن رنگ، مورد استفاده قرار می گرفت، اما اکنون امکان تهیه رنگها در بازار بیشتر شده است و تقریباً می توان گفت که رنگ ها در همه جا متنوع است.

نقوش گلیم به دلیل تکنیک خاص بافت، بیشتر به صورت اشکال هندسی است، با وجود این محدودیت، آن چنان تنوع و قدرت هنری وسیعی دارد که حتی در کتب هنری بین المللی دیده شده که دست بافته روستایی ایرانی (کسی که تحصیلی در زمینه فرم و رنگ ندارد) در مقایسه با کار هنری یک هنرمند (کسی که تحصیل و تجربه در زمینه هنر دارد) دارای ارزش هنری بیشتری است.

نکته جالب توجه این است که، به دلیل امکانات و تسهیلات ارتباطی که به مرور زمان بین روستاها و شهرها ایجاد شده است، بافندگان، امکان برخورد و آشنایی با دست بافتهای یکدیگر را نیز پیدا کرده اند. این موضوع باعث می شود که هنگام بافت، نقوشی از مناطقی که گذر کرده اند به ذهنشان مانده باشد و یا شبیه آن نقوش را در گلیم خود بیاورند. برای مثال دیده شده است که نقش هایی مشابه، هم در بافتهای آذربایجان و هم در کردستان و یا جاهای دیگر نزدیک به این نقاط بافته شده است.